

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Vládě se předkládá návrh zákona, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, a další související zákony. Obecným cílem návrhu je posílení opatření k zabránění zneužívání finančního systému k legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Základním pramenem mezinárodního práva pro opatření proti „praní špinavých peněz“ a financování terorismu a nově i financování šíření zbraní hromadného ničení jsou Doporučení Finančního akčního výboru skupiny G7 (FATF) ve znění jejich revize z února 2012. Na jejich základě mimo jiné proběhne hodnocení České republiky výborem Moneyval Rady Evropy na začátku roku 2017.

Uvedená Doporučení FATF v převážné míře implementuje do práva EU nová směrnice o předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu, která po dlouhém projednávání byla přijata až dne 20. května 2015. Transpoziční lhůta je dvouletá, nicméně s ohledem na shora uvedené je pro ČR nezbytné, aby FATF požadovaná opatření byla zavedena do praxe již v průběhu roku 2016. Dosavadní zákon „proti praní špinavých peněz“ (č. 253/2008 Sb.) lze považovat za dobrý základ, je však třeba jej v souladu s novými požadavky v řadě ustanovení zpřesnit a doplnit některé nová omezení. Do celého systému se rovněž zavádí princip hodnocení rizik, které se bude provádět na všech úrovních od EU, přes členské státy až po jednotlivé „povinné osoby“ a na jeho základě se v konkrétních případech budou vůči klientům povinných osob uplatňovat přísnější nebo naopak mírnější požadavky z hlediska zejména identifikace a kontroly. Dílčí změny v souladu s uvedenou směrnicí EU dále řeší například snížení částky hotovostní platby, při níž musí každý podnikatel identifikovat svého klienta (z 15.000 na 10.000 euro), rozšíření povinností i na některé další provozovatele hazardních her nebo zavedení důslednější kontroly klienta i vůči domácím „politicky exponovaným osobám“.

V návrhu zákona je v souladu s doporučeními z minulého hodnocení výborem Moneyval Rady Evropy předložen i návrh na změnu statusu orgánu, který pro Českou republiku plní roli tzv. „finanční zpravodajské jednotky“. Tímto orgánem je nyní Finanční analytický útvar jako odbor Ministerstva financí. Navrhuje se zřídit samostatný Finanční analytický úřad jako správní úřad v rámci Ministerstva financí. Faktickým vyčleněním činností tohoto úřadu od Ministerstva financí bude odstraněn vytýkaný nedostatek nezávislosti a naplněna uvedená doporučení. Konkrétní zhodnocení dopadů předložených variantních řešení je obsaženo v důvodové zprávě k návrhu zákona.

Návrh v návaznosti na požadavek zřízení rejstříku skutečných majitelů právnických osob, obsažený ve výše uvedené směrnici EU, a po dohodě s Ministerstvem spravedlnosti řeší mimo jiné i transparentnost vlastnictví právnických osob. S ohledem na rozsah dopadů, které zavedení rejstříku skutečných vlastníků právnických osob v České republice předpokládá, byla k této části vypracována samostatná závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace.

Součástí materiálu je návrh prováděcí vyhlášky, kterou podle zmocnění v § 55 odst. 4 zákona č. 253/2008 Sb., připraví MF. Část návrhu týkající se zřízení rejstříku skutečných majitelů právnických osob byla připravována ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti. K ní se vztahují i teze prováděcího předpisu, který podle zmocnění v zákoně o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob předloží MSp.

Meziresortní připomínkové řízení proběhlo ve dnech 25. června až 24. července 2015. Všechny uplatněné připomínky byly vypořádány. Materiál je předkládán na jednání vlády bez rozporu.